

Warszawa, 10/07/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-571564-III/07/LN/MRP

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

W najbliższych latach będziemy mieli do czynienia z pogłębiającym się problemem braku siły roboczej na polskim rynku pracy. Konieczne są zatem działania ukierunkowane na aktywizację zawodową osób w wieku starszym, obok innych działań, takich w szczególności jak zachęcanie polskich migrantów zarobkowych do powrotu do kraju, czy też szersze otwarcie polskiego rynku pracy na obcokrajowców (z krajów nie należących do Unii Europejskiej).

Z przygotowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej programów („Program 45/50 PLUS” i „Solidarność pokoleń - Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”) wynika, że wyjątkowo niekorzystnie przedstawia się na rynku pracy sytuacja osób w wieku powyżej lat 50, w szczególności kobiet. Jak wynika z zawartych w tych programach informacji niepokojąco duża część osób z przedziału wiekowego 50-65 jest zawodowo nieaktywna. Przyczyny tego stanu rzeczy są różne, jak i różne są proponowane środki, które mają przeciwdziałać temu negatywnemu zjawisku (opisane w projekcie programu „Solidarność pokoleń”).

W dniu 26 maja 2008 r. opublikowano w „Rzeczpospolitej” artykuł pt.: „Emeryci w firmach są dyskryminowani” (w załączeniu przesyłam wydruk ze strony internetowej „Rzeczpospolitej”). W artykule tym autor (p. Mateusz Rzemek) zwraca uwagę, że Rada Ministrów prowadząc prace nad aktywizacją osób w wieku okołoemerytalnym powinna także starać się, podejmując odpowiednie działania legislacyjne, wyeliminować niekorzystną i dyskryminującą (dyskryminacja ze względu na wiek) praktykę rozwiązywania umów o pracę z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego przez pracownika i nabycia uprawnień emerytalnych.

W orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego coraz częściej prezentowany jest pogląd, że osiągnięcie wieku emerytalnego i nabycie prawa do emerytury

stanowi wystarczającą i samoistną przyczynę wypowiedzenia pracownikowi, szczególnie zaś pracownicy, stosunku pracy (zob. np. wyrok SN z dnia 21 kwietnia 1999 r., sygn. akt I PKN 31/99, wyrok SN z dnia 25 lipca 2003 r., sygn. akt I PK 305/02, wyrok SN z dnia 26 listopada 2003 r., sygn. akt I PK 616/02, wyrok SN z dnia 29 września 2005 r., sygn. akt II PK 19/05). Taka linia orzecznicza sankcjonuje, a w pewnych okolicznościach może nawet zachęcać pracodawców do eliminowania z zatrudnienia osób w wieku emerytalnym.

Z drugiej strony z treści pism wpływających do Rzecznika wynika, że tego rodzaju działania pracodawców zniechęcają osoby w wieku przedemerytalnym do planowania dalszej kariery i przyspieszają ich decyzje o zakończeniu kariery zawodowej. Problem ten jest szczególnie widoczny w przypadku kobiet, gdyż osiągają one wcześniej niż mężczyźni wiek emerytalny (o 5 lat), a co za tym idzie odpowiednio wcześniej podejmują decyzje o „wygaszaniu” kariery zawodowej. Jednocześnie należy mieć na względzie, że w niedalekiej przyszłości nieuniknioną tendencją będzie stopniowe wyrównywanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, a także jego podwyższanie. Dopóki jednak nie nastąpi zrównanie wieku emerytalnego, dopóty kobiety będą wcześniej osiągały wiek emerytalny i wcześniej będą decydowały się na odejście z rynku pracy.

Zestawiając informacje o działaniach Rady Ministrów mających na celu aktywizowanie zawodowe osób dojrzałych wiekowo (tj. osób w wieku powyżej lat 50) z kształtującą się linią orzeczniczą nie sposób nie zauważyć powstałego dysonansu. Dlatego też, mając na uwadze potrzebę zachowania równowagi działań w prawidłowym kształtowaniu rynku pracy, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o rozważenie wprowadzenia do Kodeksu pracy przepisu, z którego wynikałoby, iż osiągnięcie wieku emerytalnego i nabycie przez pracownika prawa do emerytury nie powinno stanowić jedynej i wystarczającej przyczyny rozwiązania z nim stosunku pracy.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich